

MUNI
MED

Řízení, ekonomie a právo

Zdravotnické právo a etika zdrav. povolání

BLEP061p
MRPE0411
období: jaro 2022

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků

povinnosti zdravotnických pracovníků

- poskytovat zdravotní služby
 - s odbornou nebo specializovanou způsobilostí
 - v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti, zdravotnímu stavu pacienta, na náležité odborné úrovni
- řídit se etickými principy
- odbornou první pomoc / zajistit podle potřeby poskytnutí ZS
- zachování mlčenlivosti

práva zdravotnických pracovníků

- ✓ získat informace, že pacient je nosičem infekční nemoci
- ✓ získat informace o dalších závažných skutečnostech
- ✓ neposkytnout ZS v případě, že by došlo k přímému ohrožení jeho života / vážnému ohrožení zdraví
- ✓ odmítnout poskytnutí ZS, pokud by to odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání (informovat poskytovatele - zajištění jiného pracovníka/ poskytovatele)
 - nemožnost odmítnutí
 - ohrožení života pacienta /vážné ohrožení
 - poskytovatel nezajistí poskytnutí ZS

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

Právní ochrana zdravotnických pracovníků

Výzkum HealthCare Institute

- únor – srpen 2018
- rizika zajištění bezpečnosti personálu
 - 90 % zdravotníků agresivita pacientů a jejich doprovodu
 - 78 % zdravotníků výhrůžky a nadávky
 - 23 % zdravotníků fyzické násilí

Formy negativního chování

- verbální napadání zdravotnického personálu, vulgarismy
- fyzické útoky vůči zdravotníkům
- vyhrožování pacientem
- stalking
- zveřejňování dehonestujících informací / fotografií na internetu
- dokumentace postupu zdravotníků pacientem na audiovizuální zařízení
- ...

Prevence

- ✓ dostatečný počet pracovníků
- ✓ odborná fyzická ostraha osob
- ✓ kamerové systémy
- ✓ simulační kurzy zvládnání násilných pacientů (kurzy sebeobran)
- ✓ vzdělávání v komunikaci
- ✓ chování a vystupování zdravotníků
- ✓ medializace, informace na web. stránkách
- ✓ ...

Opatření / řešení následků

- přivolání ostražky
- přivolání Policie ČR
- využití nutné obrany
- zdokumentování incidentu
- oznámení policii o skutku naplňující znaky t.č. / přestupku
- občanskoprávní opatření k ochraně osobnosti

Nutná obrana

- ust. § 25 zák .č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky
- ust § 29 zák. č. 40/2009, trestní zákoník
 - Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
 - Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Nutná obrana

Předpoklady:

- přímo hrozící či trvajícím útok
- protiprávnost a reálnost útoku
- přiměřenost obrany
 - zjevná nepřiměřenost obrany způsobu útoku (!)
- vlastní ochrana
- obrana napadeného

Osobnost člověka

§81 - §83 OZ

- chráněna je osobnost člověka
- ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví ... vážnost, čest ...
- právo domáhat se, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno / odstraněn následek
- souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti s činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit jeho jménem a souhlasem i tato právnická osoba

Osobnost člověka

právo domáhat se :

- upuštění od neoprávněného zásahu
- odstranění následku neoprávněného zásahu
- nahrazení způsobené škody
- nahrazení újmy na zdraví
- nahrazení nemajetkové újmy (způsobené duševní útrapy)

Podnět k trestnímu stíhání

- ✓ § 145 TZ – Těžké ublížení na zdraví
- ✓ § 146 TZ – Ublížení na zdraví
- ✓ § 184 TZ – Pomluva (nepravdivý údaj způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost, poškodit v zaměstnání)
- ✓ § 353 TZ – Nebezpečné vyhrožování (usmrcením, těžkou újmou na zdraví způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu)
- ✓ § 354 TZ – Nebezpečné pronásledování (jednání způsobilé vzbudit důvodnou obavu o život / zdraví)
- ✓ § 358 TZ – Výtržnictví (hrubá neslušnost / na veřejně dostupném místě)
- ✓ ...

Úloha poskytovatele ZS - zaměstnavatele

- Zákon o zdravotních službách (§ 45 odst. 1)
 - Poskytovatel je povinen ... vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností ... zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků při poskytování ZS (*viz prevence*)
- Zákoník práce (§ 102 a násl.)
 - povinnost vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující prac. prostředí a prac. podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům (*viz prevence*)
- Občanský zákoník (§ 83 odst. 1)
 - souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti s činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit jeho jménem a souhlasem i tato právnická osoba (= poskytovatel ZS/zaměstnavatel)

M U N I

M E D